

ПРИЛОГ II

II.1. Логички оквир (*Logframe*)

У трећој глави објаснили смо како се формира „проблемско стабло” и „стабло циљева” „Проблемско стабло” и „стабло циљева” могуће је спојити у тзв. **логички оквир** (*Logical Framework* или *Logframe*). Логички оквир је метод циљног вођења пројекта (у нашем случају промене прописа). Примена „логичког оквира” има неколико предности. Пре свега, логички оквир једноставно повезује циљеве, регулаторну промену и окружење у коме треба да се спроведе регулаторна промена. Изузетно је користан када, поред регулаторне промене, треба предузети и низ других активности (нпр. успоставити нову институцију, унапредити технолошки процес итд.). Примена „логичког оквира” захтева да се претходно утврде проблеми, циљеви и очекивани резултати, а пошто се то чини на начин који је описан у приручнику (у самом регулаторном телу, нпр. на састанцима радне групе), нећемо се задржавати на детаљима.

„Логички оквир” је најједноставније објаснити на конкретном примеру. Претпоставимо да разматрамо промену система регистрације привредних субјеката. Прво треба да направимо једноставну матрицу „логичког оквира” која повезује циљ регулаторне промене, специфичне циљеве и резултате с регулаторним мерама (в. графикон).

Прво се питамо зашто уопште желимо регулаторну промену, односно каква је логика интервенције. Циљеви промене система регистрације привредних субјеката (регулаторна промена) различитих су нивоа. Логика интервенције подразумева да циљеве посматрамо од општих (тј. сврхе одређене политике), преко посебних (специфичних) циљева до оперативних циљева, тј. резултата који се желе постићи. Нови систем регистрације привредних субјеката треба да покрене промене које воде остварењу општег циља — у овом случају то је побољшање пословне климе. То се постиже остварењем посебних (специфичних) циљева, а они настају као директан резултат регулаторне промене и претпоставка су за остварење циља политике регулаторне реформе. У овом случају посебан (специфичан) циљ је стварање приступачног, поузданог и јавног система регистрације привредних друштава и предузетника.

Поред специфичних циљева, оперативни циљеви, тј. резултати, такође су директна последица регулаторних промена и предузетих активности и лако се може утврдити да ли су остварени. У нашем примеру то су: смањење време, трошкови и број корака регистрације, сачињена јединствена база података о привредним субјектима и створена могућност да се тој бази приступа интернетом. Оперативни циљеви, тј. резултати изражавају се у релевантним јединицама које настају услед интервенције (у новцу, времену или испуњењу неког конкретног циља). Насупрот специфичним и оперативним циљевима, напредак у остварењу циља регулаторних промена најчешће се мери општим показатељима (у овом случају то би било

учешће приватног сектора у БДП-у, повећање запослености, рангирање пословног окружења Србије у међународним публикацијама итд.).

У следећем кораку наводимо неопходне активности које се предузимају, као и неопходне ресурсе. У поље предвиђено за активности уписујемо кључне активности, оне које је неопходно предузети. У овом случају то су: изменити постојећа законска решења тако да регистрација привредних друштава постане административни поступак, створити интегрисан систем регистрације и јединствену базу веродостојних података, пререгистровати привредне субјекте да би се разграничила активна и неактивна предузећа итд. У поље намењено ресурсима уписујемо: расположива новчана средства, особље, услуге итд., која обезбеђују држава, донатори итд. Потребни ресурси треба да буду реално планирани да би се могле спровести предвиђене активности.

Пошто утврдимо циљеве, треба да сагледамо претпоставке и ризике који могу утицати на исход могућих регулаторних промена. Претпоставке су веома важне јер подразумевају околности које су поред предузетих активности потребне да би се остварили циљеви. За регулаторне промене претпоставке се најчешће односе на политичку подршку, расположиве капацитете и став заинтересованих страна према регулаторним променама. Ако је претпоставка која се односи на спољне околности важна и ако су те околности извесне, та вероватноћа се у „логичком оквиру” узима као предуслов. У наведеном примеру, наведено је неколико таквих предуслова.

Пошто се одреди логика интервенције, треба утврдити показатеље (индикаторе) које је могуће објективно потврдити да би се могло ефективно надзирати постизање сваког наведеног циља. Пре свега, треба одговорити на два важна питања: на основу којих критеријума ће се одредити да ли је предлог доследно спроведен и ко ће вршити оцењивање? Показатељи служе да се утврди постигнути напредак и користе се у последњем кораку анализе ефеката прописа, тј. када се надзире примена регулаторног решења. Без одговарајућих показатеља није могуће пратити испуњавање циљева. Требало би да показатељи буду изражени количински, квалитативно и временски. Они могу бити и веома детаљни, на пример за сваку циљну групу Трошкови прикупљања података на основу којих се добијају показатељи треба да буду разумни. За сваки показатељ треба утврдити одговарајући извор података. Тај извор података треба да буде доступан и да се периодично обнавља.

ПРИМЕР ЛОГИЧКОГ ОКВИРА

Логика интервенције		Показатељи		Извори података		Претпоставке и ризици		
Сврха политике	Побољшање пословне климе.	1	Учешће приватног сектора у БДП-у; Повећање запослености; Рангирање пословног окружења у међународним публикацијама.	9	Званична статистика, WB Doing Business, WEF, OECD.	10		
Циљеви	Кратак, приступачан, поуздан и јаван систем регистрације привредних друштава и предузетника.	2	Број новооснованих и активних предузећа; Задовољство корисника услугом регистрације.	11	Статистички завод; Центар за бонитет; Анкета; Подаци из регистра.	12	Увођење нових процедура и додатни трошкови у вези с регистрацијом које уводи Пореска управа; Усклађивање системских закона (Закон о привредним друштвима) с реформом.	
Резултати	Бржа регистрација предузећа и предузетника; Нижи трошкови регистрације; Тачни подаци о привредним друштвима и предузетницима; Доступни подаци о привредним друштвима и предузетницима.	3	Број дана потребних да се региструје привредно друштво; Новчано изражен трошак регистрације привредног друштва; Број корака потребних да се региструје привредни субјект; Постојање интегрисане базе података; Приступ бази података интернетом.	13	WB Bank Doing Business; Подаци из регистра; Ресорно министарство Адвокатске канцеларије.	14	Достављање постојећих података и документације; Привредни субјекти шаљу податке о статусним променама; Повећање плата у јавном сектору; Прихватљиво софтверско решење.	
Регулаторне мере и друге активности	Изменити постојећа законска решења тако да регистрација привредних друштава буде административни поступак; Створити јединствен систем регистрације и обезбедити јединствену праксу; Сачинити јединствену базу веродостојних података; Пререгистровати привредне субјекте да би се разграничила активна и неактивна предузећа.	4	Средства: Обезбеђење донације, простора, консултантских услуга и сл.	5	Месечни извештаји о трошковима, извештаји о спровођењу фаза пројекта и сл.	15	Ризици везани за расположивост потребних средстава, пробијање рокова и други проблеми у вези са спровођењем.	
<p>Редослед попуњавања поља матрице „логичког оквира“ обележена је бројевима поред ћелија.</p>							<p>Предуслови: Политичка подршка регулаторним променама; Расположиви извори финансирања и технички капацитети; Сарадња судова, локалних органа самоуправе, као и Републичког завода за статистику.</p>	6